

RIKSDAGENS SVAR 258/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och 32 kap. 1 § strafflagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och 32 kap. 1 § strafflagen (RP 173/2002 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i överensstämmelse med riksdagens beslut överlämnat sitt betänkande (FvUB 16/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 januari 1998 om förhindrande och utredning av penningtvätt (68/1998) 1 §, 2 § 1 punkten, 3 § 5, 11 och 12 punkten, 5 § 2 mom., 6 §, 10 § 1 mom., 11 § 1 mom. samt 13, 14, 16 och 16 a §,

av dessa lagrum 2 § 1 punkten och 16 a § sådana de lyder i lag 63/2003, 3 § 11 punkten sådana de lyder i lag 1076/2000, 3 § 12 punkten sådana de lyder i lag 799/2000, 6 § sådana de lyder delvis utrad i lag 1052/2001, 14 § sådana de lyder i lag 92/1999 och 16 § sådana de lyder delvis utrad i nämnda lag 63/2003, samt

fogas till 3 §, sådana de lyder delvis utrad i nämnda lagar 799/2000, 1076/2000 och 1052/2001 samt i lag 54/1999, nya 13 § 18 punkter och ett nytt 2 mom. samt till lagen nya 11 a, 13 a och 16 b § som följer:

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Syftet med denna lag är att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, att bidra till att dessa avslöjas och utreds samt att effektivise-

ra spårandet och återtagandet av vinningen av brott.

Vad som i denna lag bestäms om förhindrande och utredning av penningtvätt tillämpas också på förhindrande och utredning av sådana finansiering av terrorism som avses i 34 a kap. 5 § strafflagen (39/1889).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *penningtvätt* verksamhet som avses i 32 kap. 6 § 10 § strafflagen,
ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

3 §

Anmälningsskyldiga

Anmälningsskyldiga enligt denna lag %

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó
5) aktiebolag eller andelslag som bedriver i 1 a § kreditinstitutslagen avsedd begränsad kreditinstitutsverksamhet,
ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

11) sådana fastighetsförmedlingsrelser och relser för förmedling av hyresbaserade lokaler och hyreslokaler som avses i lagen om fastighetsförmedlingsrelser och relser för förmedling av hyresbaserade lokaler och hyreslokaler (1075/2000),

12) den värdepapperscentral, konförmande institut och som konförmande institut auktoriserad annan utländsk sammanslutnings verksamhetsställe i Finland som avses i lagen om värdepandelssystemet (826/1991),

13) den som i form av rätelse eller yrkesmässig verksamhet bedriver annan betalningsrelse % sådan generell betalningsförmedling som avses i kreditinstitutslagen,

14) den som i form av rätelse eller yrkesmässig verksamhet skätker uppgifter som avses i 1 § 1 mom. revisionslagen (936/1994),

15) den som i form av rätelse eller yrkesmässig verksamhet skätker bokföringsuppgifter enligt uppdrag,

16) den som i form av rätelse eller yrkesmässig verksamhet skätker eller förmedlar %delstensk eller %delmetallprodukter, konstfremål eller transportmedel,

17) den som i form av rätelse eller yrkesmässig verksamhet förarrangerar auktioner,

18) den som i form av rätelse eller yrkesmässig verksamhet biträder i rättsliga angelägenheter.

I fråga om de i 1 mom. 18 punkten avsedda personer som i form av rätelse eller yrkesmässig verksamhet biträder i rättsliga angelägenheter gäller anmälningsskyldigheten % de för en klients rönning deltar antingen vid planering eller genomförande av köp och försäljning av fastigheter eller förretag, förvaltning av klientens pengar, värdepapper eller andra tillgångar, öppnande eller förvaltning av bank- eller sparkonton eller värdepapperskonton, arrangering av nödvändigt kapital för bildande, drift eller ledning av företag eller bildande, drivande eller ledande av stiftelser, bolag eller liknande organisationer, eller genom att handla i en klients namn och för dennes rönning vid affärstransaktioner eller transaktioner med fast egendom. Anmälningsskyldigheten gäller inte skätsel av uppdrag som utförs i egenkap av rättegångsbiträde eller rättegångsbud. Till dessa uppdrag hör % utöver egentliga uppdrag i anslutning till en rättegång, också juridisk rådgivning beträffande en klients rättsliga ställning vid förundersökningen av ett brott eller i någon annan fas av behandlingen av ett %ärende inför en rättegång samt inledande eller undvikande av rättegång.

5 §

Myndigheters och andra tillsynsskyldigas tillsyns- och anmälningsskyldighet

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Om en myndighet som avses i 1 mom. eller någon annan som har tillsatts för att utöva tillsyn, på basis av omständigheter som kommer fram i samband med tillsynen eller annars i samband med skätseln av sina uppgifter, anser att det finns skäbbatt betvivla att medel eller annan egendom som använts vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung eller anser att det finns skäbbatt misstänka att de använts för begående av ett brott som avses i 1 § 2 mom. eller för ett straffbart försk till ett sådant brott, skall utredningscentralen informeras om saken.

6 §

Identifieringsplikt

Utöver vad som bestäms nedan skall en anmälningsskyldig alltid konstatera en kunds identitet om det finns skäl att betvivla att medel eller annan egendom som använts vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung eller om det finns skäl att misstänka att de använts för begående av ett brott som avses i 1 § 2 mom. eller för ett straffbart försök till ett sådant brott.

Den som anmälningsskyldig enligt 3 § 16 § och 116 § 18 punkten skall konstatera sina regelbundna kunders identitet. Samma krav gäller också andra regelbundna kunder, omfattningen av en enskild affärstransaktion eller av flera sinsemellan sammanhängande transaktioner uppgår till sammanlagt minst 15 000 euro.

Den som anmälningsskyldig enligt 3 § 6 § 8 punkten behöver inte konstatera en kunds identitet, om

1) uppdragsavtalet gäller en försäkring vars premie för försäkringsperioden högst 1 000 euro eller vars engångspremie högst 2 500 euro,

2) uppdragsavtalet gäller en sådan lagstadgad arbetspensionsförsäkring eller företagarpensionsförsäkring som saknar en återköpsklausul och som inte kan användas som säkerhet för lån, eller

3) försäkringspremien betalas från försäkringstagarens konto i ett kreditinstitut eller finansiellt institut som har fått koncession i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller från försäkringstagarens konto i en inom detta område belägen filial till ett kreditinstitut eller finansiellt institut som har fått koncession i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Den som anmälningsskyldig enligt 3 § 10 punkten skall konstatera sina kunders identitet i samband med

1) kasinoverksamhet, samt

2) tippnings- och vadhållningsverksamhet och totospel, om det penningbelopp som spelaren satsar per gång eller såsom till varandra kopplade satsningar minst 3 000 euro.

Identiteten behöver inte konstateras när kunden är ett kreditinstitut, finansiellt institut, vdepappersföretag eller livförsäkringsbolag som har fått koncession i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller när kunden är en inom detta område belägen filial till ett kreditinstitut, finansiellt institut, vdepappersföretag eller livförsäkringsbolag som har fått koncession i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Identiteten behöver inte heller konstateras när kunden är ett kreditinstitut, finansiellt institut, vdepappersföretag eller livförsäkringsbolag som har fått koncession i en sådan annan stat vars system för förhindrande och utredning av penningtvätt uppfyller de internationella kraven eller när kunden är en i en dylik stat belägen filial till ett kreditinstitut, finansiellt institut, vdepappersföretag eller livförsäkringsbolag som har fått koncession i en sådan stat vars system för förhindrande och utredning av penningtvätt inte uppfyller de internationella kraven.

10 §

Anmälningsskyldighet

Om en anmälningsskyldig efter att ha uppfyllt den omsorgsskyldighet som avses i 9 § eller annars har anledning att betvivla att medel eller annan egendom som använts vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung eller har anledning att misstänka att de använts för begående av ett brott som avses i 1 § 2 mom. eller för ett straffbart försök till ett sådant brott, skall den anmälningsskyldiga ofördröjligen anmäla saken till utredningscentralen och påbegripa alla de upplysningar och handlingar som kan vara av betydelse för utredningen av misstanken.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

11 §

Avbrytande av affärstransaktion och vägran att utföra sådan

Om en anmälningsskyldig har anledning att betvivla att medel eller annan egendom som an-

vids vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung eller har anledning att misstänka att de använts för begående av ett brott som avses i 1 § 2 mom. eller för ett straffbart förhållande till ett sådant brott, skall den anmälningspliktiga avbryta affärstransaktionen för tilläggsutredningar eller vandra utifrån den.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

11 a §

Effektiviserad identifieringsplikt, omsorgsplikt och anmälningsplikt

Om en affärstransaktion har anknytning till en stat vars system för förhindrande och utredning av penningtvätt inte uppfyller de internationella kraven, gäller i fråga om affärstransaktionen en effektiviserad identifieringsplikt, omsorgsplikt och anmälningsplikt.

En anmälningspliktig skall för fullgörande av den effektiviserade anmälningsplikten göra en i 10 § avsedd anmälan till utredningscentralen, om en kund inte lämnar den utredning som begärs för fullgörandet av omsorgsplikten eller om utredningen enligt den anmälningspliktigas bedömning är otillförlitlig. På samma sätt skall förfaras om grunden för affärstransaktionen och medlens ursprung inte framgår tillräckligt klart av de utredningar som den anmälningspliktiga inhämtat. Den anmälningspliktiga skall göra en anmälan till utredningscentralen också om en juridisk person inte kan identifieras eller om förmanstagar inte kan utredas tillförlitligt. På samma sätt skall förfaras om den person för vars räkning kunden handlar inte kan identifieras.

13 §

Hänvisning till vissa lagar

Utöver bestämmelserna i denna lag gäller om utredning av penningtvätt dessutom vad som i polislagen (493/1995) bestäms om polisundersökning, om inte förundersökningslagen (449/1987) tillämpas i stället.

Angående behandling av uppgifter om tvivelaktiga affärstransaktioner gäller utöver bestämmelserna i denna lag vad som i lagen om poli-

sens personregister (509/1995) bestäms om personregister avsedda för en polisenhets bruk.

13 a §

Skyldighet att anmäla betalningsrörelseverksamhet

Den som bedriver i 3 § 1 mom. 13 punkten avsedd betalningsrörelse samt finansiella institut som bedriver betalningsrörelse skall innan verksamheten inleds göra en anmälan om sin verksamhet till Lärostyrelsen i Södra Finlands län, som fungerar som central förvaltningsmyndighet.

Anmälan skall innehålla uppgifter om den som bedriver verksamheten och om den i anmälan avsedda verksamheten.

14 §

Beslut av statsrådet och närmare bestämmelser

Genom ett beslut som fattas vid statsrådets allmänna sammanträde kan en förteckning fastställas över de stater vars system för förhindrande och utredning av penningtvätt uppfyller de internationella kraven enligt 6 § 5 mom. och en förteckning över de stater vars system för förhindrande och utredning av penningtvätt inte uppfyller de internationella kraven enligt 11 a § 1 mom.

Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om uppfyllandet av förpliktelseerna enligt 6 § 11 och 11 a § samt om det närmare innehållet i den anmälan som avses i 13 a § 2 mom. Innan förordningen utfärdas skall överiga berörda ministerier, Förklaringsinspektionen och Finansinspektionen höras.

16 §

Identifieringspliktens innebörd

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot skyldigheten enligt 6, 7 eller 11 a § att identifiera kunder eller mot skyldigheten enligt 8 § att förvara identifieringsuppgifter, skall för brott mot identifieringsplikten dömas till böter,

om inte straffare straff för gärningen bestäms på annat ställe i lag.

16 a §

Anmälningförelse som gäller penningtvätt

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att göra en anmälan enligt 10 eller 11 a §, i strid med förbudet i 10 §, eller att anmälan har gjorts eller åsidosätter sin omsorgsplikt enligt 9 § och därmed inte upptäcker att anmälningsplikt föreligger enligt 10 §, skall för anmälningförelse som gäller penningtvätt dömas till böter.

16 b §

Brott mot skyldigheten att anmäla betalningsrörelseverksamhet

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att anmäla betalningsrörelseverksamhet enligt 13 a §, skall för brott mot skyldigheten att

anmäla betalningsrörelseverksamhet dömas till böter, om inte straffare straff för gärningen bestäms på annat ställe i lag.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Denna lag tillämpas även på sådana kunder till en i 3 § 1 mom. 5 samt 11 och 18 punkten avsedd anmälningspliktig vilkas affärsrelationer till den anmälningspliktiga har börjat innan denna lag trädde i kraft. Den anmälningspliktiga skall innan en ny affärstransaktion görs identifiera en dylik kund på det sätt som beskrivs i 6 och 11 a § och, om det är sannolikt att kunden handlar för någon annans räkning, denna andra person på det sätt som beskrivs i 7 §.

Den som när denna lag träder i kraft bedriver i 3 § 1 mom. 13 punkten avsedd betalningsrörelse samt finansiella institut som bedriver betalningsrörelse skall lämnas en i 13 a § avsedd anmälan om sin verksamhet inom sex månader efter det att denna lag har trätt i kraft.

Helsingfors den 28 januari 2003